

Miljø- og Fødevareudvalget

Nordensvej 3, Taulov
DK - 7000 Fredericia

Axeltorv 3, Axelborg
DK - 1609 København V

Tlf. +45 70 10 40 40
Fax. +45 75 45 19 28

mail@dkfisk.dk
www.dkfisk.dk

9. oktober 2018

Fiskerimuligheder i Østersøen 2019

Fiskeri er et erhverv, som afhænger af naturen. Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) finder, at det er grundlæggende, at man lytter til den biologiske rådgivning, når der skal træffes politiske beslutninger om fiskeriforvaltning. Biologien er vigtig, men man skal huske, at der for det første ikke er tale om en eksakt videnskab (dertil er vores viden om naturlige processer i havet ikke tilstrækkelig) og for det andet, så vedrører de politiske beslutninger ikke kun biologi, men også mennesker, fødevareproduktion og lokale samfund.

Når man taler om biologi og fiskeri, så støder man også på begrebet "overfiskeri" – det er der mange, som gerne bruger.

Når man hører ordet "overfiskeri" vil de fleste nok have en fornemmelse af, at fiskeriet er så omfattende, at bestanden fiskes på en måde som gør, at den bliver mindre og mindre, for til sidst helt at forsvinde. Dette er dog ikke korrekt – slet ikke i vores tid.

I EU har man gennem den fælles fiskeripolitik fastsat nogle målsætninger om maksimalt vedvarende udbytte – det man ofte kalder MSY. Uden at det bliver for teknisk kan man sige, at strategien omfatter en beslutning om hvilken andel af en bestand man kan fange, for at få mest muligt ud af den på lang sigt. Det har altså intet med økologisk bæredygtighed at gøre. På trods af dette faktum, så er der en række mennesker der bruger ordet "overfiskeri" hvis kvoten sættes til mere end det, som biologerne har beregnet i overensstemmelse med det opdrag de fx har fået fra EU-Kommissionen.

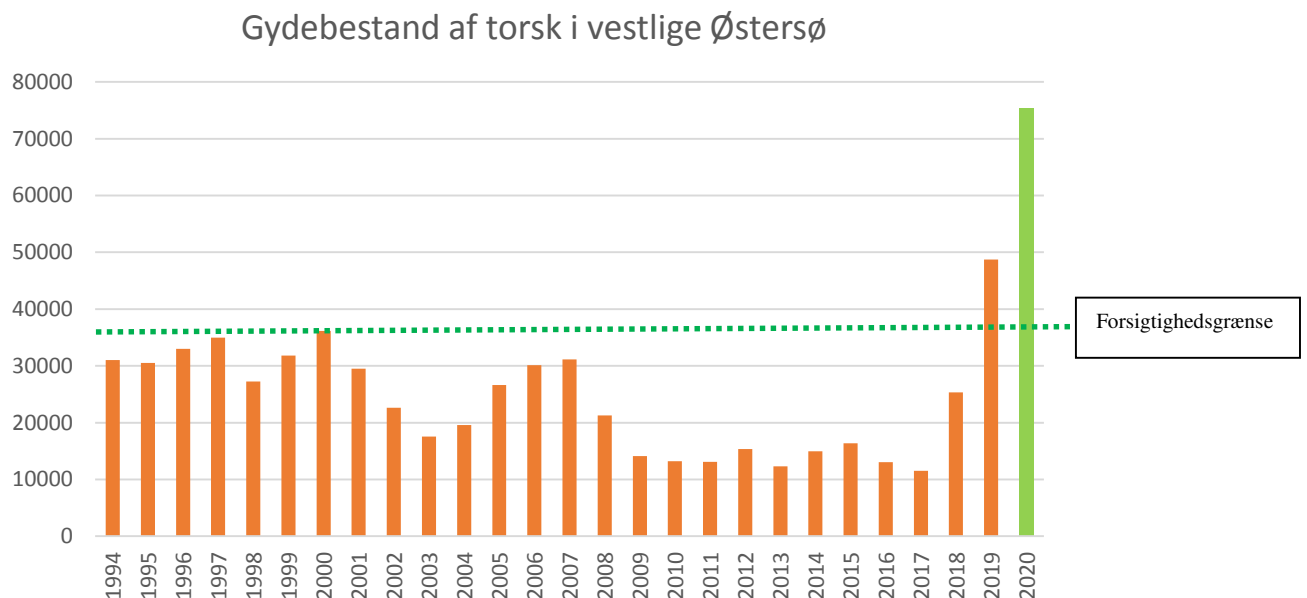
Med dette notat ønsker DFPO at redegøre for sine synspunkter om kvotefastsættelsen for de to vigtigste arter for dansk fiskeri i Østersøen – torsk og sild.

TORSK

Der er to bestande af torsk i Østersøen. I grove træk findes den ene bestand i området vest for Bornholm, mens den anden primært forekommer øst for Bornholm. Størrelsen på de to bestande varierer uafhængigt af hinanden, men normalt er den østlige bestand den største. For nu at komplicere tingene lidt, så forekommer torsk af østlig oprindelse i varierende mængder også i den vestlige del af Østersøen. Dette gør det lidt vanskeligt for biologerne at rådgive om fiskeriet for næste år, for de ved grundlæggende ikke hvor mange østtorsk der findes og fiskes i det vestlige område i det kommende år.

Torsk i den vestlige Østersø

Bestandsvurderingen for de torsk, der har deres oprindelse i den vestlige Østersø viser en positiv udvikling. Biologerne vurderer, at bestanden nu, for første gang siden man opdagede, at en del af fiskeriet foregår på indvandrede torsk, er større end forsigtighedsgrænsen. På nedenstående figur viser den grønne søjle hvad biologerne mener bestanden vil vokse til, hvis fiskeriet på den vestlige bestand begrænses til 15.000 tons.



For det danske fiskeri er det at få lov til at fiske, mens kvaliteten er i top, endnu vigtigere end hvor meget der må fiskes. Derfor er det glædeligt, at EU Kommissionen i sit oplæg til reguleringen for 2019 ikke kræver lukning af fiskeriet i februar og marts, som det har være tilfældet i de seneste tre år – til stor skade for det lokale fiskeri.

For at sikre, at den katastrofale lukkeperiode ikke bliver fortsat og for at vise forsigtighed i forhold til usikkerheden omkring indvandringen fra øst, foreslår DFPO at kvoten for torsk i den vestlige Østersø i 2019 sættes til 13.267 – i overensstemmelse med den videnskabelige anbefaling og EU's gældende forvaltningsplan.

Torsk i den østlige Østersø

At torskene i den østlige Østersø ikke har det særligt godt, er indiskutabelt. Dette viser sig også i fiskeriet, som døjer med fangster af små og tynde torsk i de traditionelle fiskerområder.

Forekomsten af torsk i den østlige Østersø er stærkt afhængig af, at iltrigt vand fra Nordsøen presses gennem de danske bæltter og fornyer vandet i de dybe områder af Østersøen. Det er her torskene gerne vil gyde, men den stigende forurening med næringsstoffer bevirker, at ilten bruges hurtigt op og iltsvind er et voksende problem. Dette giver fødemangel for de små torsk, som viser reduceret vækst på grund af manglende bunddyr. De små torsk er desuden sårbare overfor den stigende mængde gråsæler, som

dels æder en betydelig mængde, men som også smitter de svækkede torsk med parasitter, som så yderligere reducerer torskenes trivsel. Der er stigende evidens for, at parasitbelastningen endda er så stor, at det slår fiskene ihjel.

Desværre er biologerne ikke i stand til at bruge deres traditionelle metoder når de skal rådgive om fiskeriet. Dette skyldes ikke mangel på data eller usikkerheder om fiskeriets indflydelse på bestanden. Der er masser af data og selv de mere skjulte aktiviteter så som udsmid er ganske velbeskrevet. Biologernes problemer skyldes, at deres modeller ikke er i stand til at beskrive eller forklare hvorfor torskebestanden udvikler sig, som den gør. De er imidlertid udbredt enighed om, at det ikke er fiskeriet der er årsagen til denne udvikling.

Uanset hvad der er den bagvedliggende forklaring, så er biologernes rådgivning baseret på en opfattelse af, at bestanden går tilbage og de rådgiver derfor en reduktion på en given procentdel. Denne procentdel er "maskinel" – altså ikke beregnet på baggrund af observationer af den konkrete bestand. Og så anbefaler man en reduktion i forhold til den værdi, der blev rådgivet sidste år. Der er altså ikke tale om en videnskabeligt beregnet værdi som er bæredygtig og derfor kan man heller ikke tale om en videnskabelig rådgivning i traditionel forstand. DFPO deler biologernes opfattelse af at udviklingen i bestanden er negativ og kan derfor acceptere en reduktion som foreslået, men ser selvfølgelig gerne kvoten højere.

SILD

Der er mange sildebestande og -kvoter i Østersøen, men for DFPO er det især kvoten for sild i den vestlige Østersø der er vigtig.

Sild i den vestlige Østersø

Biologernes rådgivning for sild i den vestlige Østersø er et klassisk eksempel på manglende overensstemmelse mellem på den ene side et politisk ønske om at arbejde med faste procedurer for kvotefastsættelse og på den anden side den usikkerhed, der ligger i at forvalte i en kaotisk natur ved brug af matematiske modeller, som bygger på generelle antagelser, hvoraf antagelsen om stabilitet fra år til år er mest åbenlyst problematiske.

Biologernes rådgivning om at fastsætte en kvote på 0 for denne bestand overalt, hvor den forekommer, afspejler ikke den faktiske bestandsudvikling af bestanden. Rådgivningen er således ikke drevet af et observeret fald i bestandsstørrelsen - den er alene drevet af at biologerne nu mener, at bestanden bør være endnu større end de mente sidste år.

Bestanden følger, næsten til kilo, den udvikling der blev forudsagt i sidste års vurdering, og fiskeridødeligheden er tæt på Fmsy – den politisk vedtagne målsætning. Dette indebærer, at hvis biologerne ikke havde valgt at ændre referencepunkterne, men havde fulgt udviklingen i bestanden, så ville den aftalte flerårige plan resultere i en rådgivning for 2019 på 18.196 tons (50% af 36.391).

Så vidt som DFPO er informeret, er vurderingen af sild i det vestlige Østersøen meget afhængig af resultaterne fra en larveundersøgelse for den bestandskomponent, der gyder i Rügen-området.

Fiskerne stiller ikke spørgsmålstejn ved disse resultater, men har ikke oplevet en lignende tilbagegang fangst af små sild og undrer sig derfor over, om resultaterne fra Rügen-bestanden er repræsentative for den samlede rekruttering af sild i det vestlige Østersøen. Andre projekter har givet anledning til at tro, at Rügen-bestanden kun tegner sig for ca. 50% af den samlede mængde sild i området. De øvrige 50% kommer fra lokale bestande, der gyder i andre kystområder i regionen.

Observationen om, at rekruttering synes at være forringet ved den nuværende bestandsstørrelse har ført til, at biologerne har øget referencepunkterne (som angiver hvorvidt bestanden er bæredygtigt udnyttet) for denne bestand fra 90 til 120 tusind tons for sikkerhedsværdien og fra 110 til 150 tusind tons for den forsigtighedsværdi, der også er en indikation af, at man fisker efter de politisk vedtagne principper. Bestanden er således ikke faldet ned under en forsigtighedsværdi, men man har flyttet overliggeren længere væk.

Rådgivningen om at sætte fiskeriet på denne bestand til nul har ikke kun konsekvenser for fiskeriet i det vestlige Østersø, men forhindrer også alt fiskeri efter pelagiske arter i Kattegat og Skagerrak hvor 50% af den biologiske anbefaling normalt fanges. Konsekvenserne for lokalsamfund vil være ødelæggende. En mindre fabrik i Gilleleje, der oprindeligt blev oprettet med EU-finansiering (Fiskernes Filetfabrik A/S), og som markedsfører sig ved at bruge lokalt fanget sild, vil uden tvivl blive nødt til at lukke og 15 mennesker vil miste deres job. Havnen vil miste yderligere 4 fiskefartøjer. Lignende historier findes i såvel Tyskland som i Sverige.

Hvis rådet om at stoppe fiskeriet var baseret på et observeret fald i bestanden, kunne man hævde, at det var den pris industrien var nødt til at betale for "tidligere synder". Hvis rådgivningen dog, som i dette tilfælde, er baseret på nye ambitioner for bestanden (som blev forvaltet i overensstemmelse med tidligere råd), må der gives mulighed for at man kan komme fra det "gamle scenarie" til det "nye scenarie" uden at miste erhvervet i processen.

DFPO accepterer, at ekstraordinære vilkår hersker, og at biologernes nye referencepunkter kan være mere korrekte end dem, der er angivet i den flerårige forvaltningsplan. I overensstemmelse med denne accept, accepterer DFPO også, at kvoten kan sættes under det tal, der følger af den aftalte plan med de aftalte referencepunkter. Biologerne har fremlagt et scenario, hvor de nye referencepunkter ligger til grund for beregningen af kvoten. Dette resulterer i en fiskeridødelighed der er mindre end den politisk vedtagne og giver en kvote i den vestlige Østersø på 13.425 tons (50% af 26.849) svarende til en reduktion på 22%.

Som en foreløbig foranstaltning, indtil en mere grundig overgangsplan kan aftales, anbefaler DFPO at kvoten for den vestlige Østersø fastsættes til 13.425 tons.